

בלי תאריך תפוגה

תרופה שהצילה את העולם, מאבדת עם השנים את כוחה; שפות ומנגינות פופולריות בקרב מיליוני אנשים חולפות ונשכחות; האם קיים בעולם מושג נצחי שעמיד בכל פגעי הזמן?

עמידות מול אנטיביוטיקה

שנת 1928 הייתה השנה שבה פניה של האנושות השתנו. עד אותו הזמן כל צינון היה יכול להרוג וכל דלקת ריאות יכלה לגרום למוות. תוחלת החיים בקנדה הייתה בגיל 58 ובברזיל 34. נדמה היה שאין לזה פתרון.

כל זה היה נכון עד לאותו בוקר שבו אלכסנדר פלמינג גילה ניסוי מדעי, שעשר שנים מאוחר יותר הוליד את הפניצילין, שהיא האנטיביוטיקה הראשונה ששינתה את הרפואה המודרנית.

עם השנים התגלו עוד ועוד אנטיביוטיקות והיה נראה שבקרב של החיידקים מול האנושות ידם של בני האדם על העליונה. אבל ככל שעוברים השנים מתברר, שהחיידקים פיתחו עמידות מול האנטיביוטיקה וזה הולך ומחמיר משנה לשנה.

בשנת 2019 מיליון ומאתיים אלף בני אדם איבדו את חייהם בגלל עמידות לאנטיביוטיקה, כתוצאה מכך שהגוף שלהם התרגל לאנטיביוטיקה עד כדי כך שהיא כבר לא מצליחה להשפיע עליו.

הרפואה המודרנית מנסה להילחם בזה על ידי ייצור תרופות חזקות יותר, אבל במרוץ הזה נראה שהחיידקים מנצחים. הם מתרבים הרבה לפני שמצליחים להמציא תרופות כדי לדכא אותם.

הסיבה הראשונה שגורמת לכך זה שימוש יתר באנטיביוטיקה גם כשאין בה צורך. אנשים מחליטים לבד מתי לקחת תרופות, ולמי אין כמה כדורים

בבית 'מהפעם הקודמת'. האדם סבור שהוא כבר מכיר את הגוף שלו ויודע מה יעזור לו, כשבפועל יש לו וירוס ואנטיביוטיקה לא יכולה לעזור בזה.

הסיבה השנייה היא, שמשתמשים באנטיביוטיקה בתור תוספת למזון בעלי חיים שמעלה את קצב הגדילה שלהם. החל משנות החמישים בעלי חיים ואפילו דגים מקבלים אנטיביוטיקה באופן קבוע, ובנוסף לכך זה ניתן להם גם כרפואה מונעת. רוב האנטיביוטיקה המיוצרת בעולם מיועדת לתעשיית בעלי החיים!

המדענים חוששים שבסופו של דבר אותה תרופה שהצילה את העולם לא תהיה אפקטיבית, עד שישנם שטוענים שעידן האנטיביוטיקה יגיע בקרוב לסופו, ואז מגפת הקורונה תיראה כמו משחק ילדים.

האולטימטום של משה

השבוע אנו קוראים את פרשת תצווה. בפרשה הזאת אנו מוצאים תופעה שלא מוצאים בשום פרשה אחרת: שמו של משה רבנו לא מוזכר בפרשה. מתחילת ספר שמות שבו מסופר על לידת משה ועד סיום ספר דברים משה רבנו מוזכר בכל פרשה, חוץ מפרשת השבוע תצווה.

את התשובה לכך אנו מוצאים בפרשה שנקרא שבוע הבא, כי תשא, שם אנו קוראים את הסיפור של חטא העגל. אחרי שבני ישראל חטאו בחטא עבודה זרה, הקב"ה אמר למשה "הניחה לי ויחר אפי בהם" ואעשה אותך לגוי גדול" (תשא לב, י). משה לא 'הניח' לקב"ה לעשות את זה, ואדרבה הוא הציג אולטימטום בפרק ל"ב פסוק ל"ב: "ועתה אם תשא חטאתם ואם אין מחני נא מספרך אשר כתבת".

מסבירים המפרשים שקללה של צדיק אפילו על תנאי גם יכולה להתקיים (מכות יא, א), ולכן כשמשה אמר "ואם אין מחני נא", אף-על-פי שבפועל ה' מחל לעם ישראל, היו לדברים הללו השפעה לפחות בפרשה אחת, וזוהי פרשתנו. זה מה שקרה פה. מעצם כך שמשה אמר את הדברים זה השאיר רושם על פרשה אחת.

בהשגחה פרטית, את הפרשה שבה לא נזכר שמו של משה רבנו אנו קוראים בכל שנה בשבוע שבו חל יום הפטירה של משה רבנו שזה שבעה באדר, כאומר שבשבוע שהוא נחסר מהעולם זהו השבוע שבו שמו נחסר מהפרשה.

אבל רבותי, זוהי לא סיבה להיכנס למרה שחורה בגלל שמשה נפטר בשבוע זה, כי מה שפחות ידוע הוא שמשה נפטר באותו יום שבו הוא נולד (מאה ועשרים שנה לאחרי זה), ואם-כן שבעה באדר הוא לא רק יום פטירתו של משה רבנו אלא גם ובעיקר יום לידתו.

ואף-על-פי שמנהג העולם שברוב המקרים זוכרים יותר את יום הפטירה של אדם מאשר את יום לידתו, ודווקא את יום הפטירה מציינים עם הדלקת נר נשמה, ביקור על הקבר, ואצל חסידים אף עושים התוועדות חסידים, או קידוש בבית כנסת, אבל אצל משה רבנו זה שונה. אצלו יום הלידה חשוב יותר מיום הפטירה.

ישנם שני אנשים בתורה שעליהם התלמוד אומר את הביטוי "לא מת". על יעקב אבינו נאמר "יעקב אבינו לא מת מה זרעו בחיים אף הוא בחיים" (תענית ה, ב). ועל משה רבנו הגמרא אומרת ביטוי דומה "לא מת משה, מה להלן עומד ומשמש אף כאן עומד ומשמש" (סוטה יג, ב).

שואל הרבי, מה מיוחד בשני אלו שדווקא עליהם נאמר "לא מת" יותר מאשר כל שאר הצדיקים? אצל יעקב אבינו זה עוד מובן, הוא נתן לעולם מתנה נצחית בזה שהקים את עם ישראל, ו"עם ישראל חי" ויהיה קיים תמיד. נכון שהגוף שלו מת, נערכה לוייה וחניטה, הספדים וקבורה. הכול נכון, אבל זה קרה לגוף, אך יעקב אבינו תרם לעולם הגשמי משהו נצחי, את עם ישראל, עם הנצח, ולכן גם הוא נצחי.

אבל מה מיוחד אצל משה רבנו שגם עליו נאמר "לא מת"? מסביר הרבי שמשה רבנו הנחיל לנו את התורה, הוא הביא לנו את התורה מהקב"ה, והתורה היא נצחית. (לקו"ש כו, עמ' 6)

תחייה כמו רש"י

וכאן אנו חוזרים לתחילת דברנו. אותו אלכסנדר פלמינג שהמציא את האנטיביוטיקה, זכה בפרס נובל על כך שהציל את האנושות, הנה פחות ממאה שנה לאחרי זה, מתברר שהתרופה יכולה להפוך ללא רלוונטית לגמרי, ויצטרכו תרופות חדשות.

או לדוגמא, שפות שמיליוני אנשים דיברו בהם [?] נשכחו לגמרי, ובמקרה הטוב הם מונצחות במוזיאונים לשפות. מוזיקה שמיליוני אנשים שרו וחיו איתה אבדה מן העולם. שום דבר אינו נצחי, חוץ משני דברים: עם ישראל ותורת ישראל.

אנו יושבים כאן ועכשיו בשנת 2022 ולומדים וחיים לפי התורה שניתנה לפני 3333 שנים, ואולם התורה רלוונטית בדיוק כמו ביום שבו היא ניתנה. את התורה הזאת לימד אותנו משה רבנו ולכן הוא עדיין חי אתנו. נכון שגופו נקבר לפני אלפי שנים, אבל כל יום שיהודי אומר "שמע ישראל" שזה פסוק מהתורה, יש בו את הניצוץ והחיות של משה רבנו.

מהו המסר עבורנו? אדם שרוצה להפוך לנצחי צריך להתחבר לתורה!

לדוגמא: רש"י כתב פירוש לתורה לפני תשע מאות שנה, וכל ילד שלומד חומש בבית ספר יהודי לומד את פירוש רש"י. לכן רש"י בעצם לא מת. רש"י מחובר לדבר נצחי והוא ממשיך לחיות אצל כל אלו שלומדים תורה.

הדבר נכון גם בקשר לכל אחד מאתנו. כשאנחנו לומדים תורה או מקיימים מצוה, אנו מנציחים את הרגע של הלימוד או המצווה לנצח.

נהוג לומר שהתמונה מנציחה את הרגע, אבל גם התמונה היא לא לתמיד. עובר דור, ואף אחד אפילו לא יודע לזהות את האנשים בתמונה [?] להנציח את הרגע באמת אפשר רק על ידי לימוד תורה או קיום מצוה. כשאתה מתחבר לנצחי אתה נהיה חלק מזה.